

QORTI CIVILI - PRIM'AWLA

IMHALLEF

**ONOR. DR JOANNE VELLA CUSCHIERI
B.A., MAG. JUR. (EUR. LAW.), LL.D.**

Illum il-, 27 ta' Ottubru 2022

Kawza Numru: 7

Rikors Ĝuramentat Numru:- 41/2015 JVC

Doris Scerri u Raymond Avallone

vs

Anna Bianco, Mary Gatt bhala prokuratrici ta' Emanuele Avallone, Gaeatano Avallone u Anthony Avallone u b'digriet tad-19 ta' Frar 2015 giet kjamata in kawza fil-kwalita' personali tagħha Mary Gatt kif ukoll gew kjamatil fil-kawza t-tfal tal-atturi, u cioe' Sinclair Scerri, Stelvio Scerri, Roann Avallone, Natalie Avallone u Sephora Avallone

Il-Qorti,

Rat ir-rikors guramentat fejn ir-rikorrenti Doris Scerri u Raymond Avallone ikkonfermaw bil-gurament u talbu kif isegwi:

1. 'Premess illi r-rikorrenti Doris Scerri u Raymond Avallone huma ahwa u, flimkien ma l-intimati l-ohra, huma ulied Emanuel u Salvina Avallone li gew nieqsa fit-30 ta' Lulju 2006 u fid-9 ta' Settembru 2012, rispettivamente;
2. U billi fil-15 ta' Settembru 2004 b'testment unika charta l-genituri taghhom kienu ddizeridaw u qatxu mill-wirt lit-tfal taghhom Raymond Avallone u Doris Scerri, u anke n-neputijiet taghhom Etienne Avallone iben Emanuel Avallone (junior) u Benvil Scerri bint Doris Scerri ghar-ragunijiet edotti fl-istess testment kopja ta' liema hija hawn annessa bhala **dokument 'A'**;
3. U billi fis-7 ta' Dicembru 2005 b'testment unika charta l-genituri taghhom kienu ddizeridaw u qatxu mill-wirt lit-tfal taghhom Raymond Avallone u Doris Scerri, u anke n-neputijiet taghhom Etienne Avallone iben Emanuel Avallone (junior) u Benvil Scerri bint Doris Scerri ghar-ragunijiet edotti fl-istess testment kopja ta' liema hija hawn annessa bhala **dokument 'B'**;
4. U billi b'testment ulterjuri datat 22 ta' Jannar 2009 insinwat fl-atti tan-Nutar Adriana Vella, id-decujus Salvina Avallone, wara li gie nieques zewghauzufruwiet mid-dritt li tvarja t-testment u dana billi ddisponiet minn ammont sostanzjali tal-patrimonju tagħha lil intimati Mary Gatt u Anna Bianco u terzi inkluz id-Dar tal-Providenza tas-Siggiewi; Missjoni tal-Kenja immexxa

mill-kunvent tal-Patrijiet tal-Furjana liema testament huwa hawn anness bhala **Dokument 'C'**;

5. U billi b'testment ulterjuri tal-24 ta' Ottubru 2011 fl-atti tan-Nutar Dottor Nicolette Vella d-decujus Avallone filwaqt li zammet ferm it-testmenti precedenti tagħha dikjarat li bintha Anna Bianco kienet hadet il-flus li d-decujus kellha fil-kontijiet tagħha għal beneficju ta' Anna Bianco stess izda stqarret li dan sar bil-kunsens tad-decujus. Kopja ta dan it-testment hija hawn anness bhala **Dokument D**;
6. U fi kwalsiasi kaz anke jekk it-testmenti jitqiesu validi l-esponenti għandhom dritt għal legittima ossia il-porzjoni riservata skont il-ligi;
7. U billi sabiex il-legittima dovut lill-esponenti skond il-ligi jista' jiġi stabbilit jehtieg li l-intimati jew min minnhom u partikolarment Anna Bianco u Mary Gatt, jagħtu rendikont shih tal-flus kontanti u l-kontijiet bankarji tal-mibkija Emanuel u Salvina konjugi Avallone li kienu fil-kontroll esklussiv ta' l-intimati;
8. U billi ghalkemm interpellati formalment b'ittra tal-25 ta' Settembru 2014 sabiex jagħtu rendikont lil rikorrenti u jagħtuhom dak li ji spetta lilhom skond il-ligi, l-intimati baqghu inadempjenti u għalhekk kellha ssir din il-kawza.

Għaldaqstant ir-rikorrenti jitkolbu bir-rispett lil dina l-Onorabbi Qorti sabiex jogħgobha, prevja kull dikjarazzjoni xierqa u opportuna:

1. Tiddikjara li Salvina u Emanuel konjugi Avallone ma kellhomx raguni valida fil-ligi sabiex jiddezeridaw lil rikorrenti tfal taghhom Doris Scerri u Raymond Avallone;
2. Tiddikjara ghalhekk li r-rikorrenti Doris Scerri u Raymond Avallone għandhom dritt għas-sehem riservat ta' l-eredità skond il-ligi;
3. Tiddikjara li l-intimati jew min minnhom kellhom fil-pussess u/jew il-kontroll tagħhom u/jew amministrav diversi oggetti mobbli u flus kontanti proprjeta tal-genituri tar-rikorrenti Emanuel u Salvina Avallone;
4. Tordna lill-intimati jew min minnhom jaġħtu rendikont tajjeb skond il-ligi ta' l-amministrazzjoni li saret minnhom tal-proprjeta tal-genituri tagħhom;
5. Tillikwida l-assi ereditarju tal-genituri tar-rikorrenti bhala li jikkonsisti f'dawk il-beni kollha li jirrizultaw lilhom appartenenti fit-trattazzjoni ta' dina l-kawza nkluz fost hwejeg ohra l-propjeta li ttrasferew lill-intimati jew min minnhom b'titolu ta' donazzjoni, kemm flus kontanti u kontijiet bankarji li baqghu fil-pussess ta' l-intimati jew min minnhom; u dana okkorrendo bl-ghajnuna ta' esperti mahtura minn dina l-Onorabbli Qorti;
6. Tiddikjara li bid-donazzjonijiet magħmula mid-defunti Salvina u Emanuel Avallone tul hajjithom lill-intimati jew min minnhom, l-istess ecċeddew il-porzjoni li setghu jiddisponu skond il-ligi;

7. Konsegwentement tordna sa fejn huwa applikabbi l-kollazzjoni billi jigu nkluzi fl-komputazzjonijiet id-donazzjonijiet ta' l-assi mobbli u mmobbli li inghata l-intimati jew min minnhom;
8. Tillikwida ghalhekk is-sehem dovut bhala legittima jew il-porzjoni rizervat spettanti lil rikorrenti mill-assi ereditarji tal-mejtin Salvina u Emanuel Avallone skond il-kaz;
9. Tikkundanna lill-intimati jew min minnhom sabiex fi zmien qasir u perentorju fissat minn dina l-Onorabbi Qorti jhalsu u jagħtu dak dovut lill-rikorrenti bl-imghax skond il-ligi mid-data ta' l-ittra ufficjali li gew interpellati sabiex jillikwidaw il-legittima sad-data tal-pagament effettiv.
10. Tordna okkorrendo l-pubblikazzjoni tad-debita att b'liema tigi mhalla l-leggitima u tinnomina għal dak il-ghan nutar pubbliku, u tiffissa d-data, hin u lok ghall-pubblikazzjoni tal-kuntratt opportun u kuraturi sabiex jirraprezentaw l-eventuali kontumaci.

Bl-ispejjez inkluz ta' l-ittra ufficjali numru 3164/14 (tas-7 t'Ottubru 2014) u l-ingunzjoni in subizzjoni ta' l-intimati.'

Rat ir-risposta guramentata ta' l-intimati Mary Gatt kemm f'isimha proprju kif ukoll bhala prokuratrici ta' Emanuele Avallone u Gaetano Avallone li taqra kif isegwi:

1. 'It-talbiet attrici huma infondati fil-fatt u fid-drift għal-diversi ragunijiet partikolarment is-segwenti;

1.2 Prelimarjament, l-esponenti, jecepixxu n-nuqqas ta' integrita' fil-gudizzju billi Mary Gatt mart Mario xebba Avallone, ma gietx citata personalment; l-anqas ma gew citati it-tfal tal-atturi, li ibbenefikaw flokhom, fit-termini tal-Artiklu 626 (1). tal-Kap. 16, fit-testamenti tal-awturi tal-partijiet,

1.3 Dejjem in linja preliminari, l-atturi naqsu li jitolbu ir-revoka tat-testment, jew tal-partijiet oggezzjonabbi ghalihom, ghalkemm fl-ittra ufficjali tas-7 ta' Novembru 2014, Dok H, kif ukoll fil-premessa Nru (6) tar-rikors promotorju iddikjaraw rispettivament li 'jipprocedu ulterjorament ghar-rexissjoni tat-testment billi kien l-effett ta' kaptazzjoni u suggestjoni mhux xierqa', u 'li ghalhekk huma nulli';

2. Fil-mertu, u minghajr pregudizzju ghall-eccezzjonijiet preliminari, l-atturi ddekadew mid-drift taghhom ghal-legittma, billi kif dikjarat, ripetutament mit-testaturi kienu hatja ta' mohqrija, krudelta' u ingurja gravi fil-konfront tal-istess testaturi;

2.1 L-esponenti qatt ma kellhom fil-pusess taghhom flus kontanti, u kontijiet bankarji tal-genituri taghhom, ghalhekk it-talba biex dawn jaghtu rendikont, fil-konfront taghhom, hija wahda infodata u insostenibbli.

B' riserva ta' eccezzjonijet ohra u bl-ispejjez kontra l-atturi.

Dikjarazzjoni :

Il-konvenuti jikkonfermaw bil-gurament is-segwenti kif konfermat minn Gaetano Avallone ID Nru: 368254M

1. It-talbiet attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt ghal-diversi ragunijiet partikolarment is-segwenti;
 - 1.2. Preliminjament, l-esponenti, jecepixxu n-nuqqas ta' integrita' fil-gudizzju billi Mary Gatt mart Mario xebba Avallone, ma gietx citata personalment; l-anqas ma gew citati it-tfal tal-atturi, li ibbenefikaw flokhom, fit-termini tal-Artiklu 626 (1). tal-Kap. 16, fit-testamenti tal-awturi tal-partijiet,
 - 1.3 Dejjem in linja preliminari, l-atturi naqsu li jitolbu ir-revoka tat-testment, jew tal-partijiet oggezzjonabbi ghalihom, ghalkemm fl-ittra ufficjali tas-7 ta' Novembru 2014, Dok H, kif ukoll fil-premessa Nru (6) tar-rikors promotorju iddikjaraw rispettivamente li 'jiprocedu ulterjorament ghar-rexisjoni tat-testment billi kien l-effett ta' kaptazzjoni u suggestjoni mhux xierqa', u 'li ghalhekk huma nulli';
2. Fil-mertu, u minghajr pregudizzju ghall-eccezzjonijiet preliminari, l-atturi ddekadew mid-dritt taghhom ghal-legittma, billi kif dikjarat, ripetutamente mit-testaturi kienu hatja ta' mohqrija, krudelta' u ingurja gravi fil-konfront tal-istess testaturi;
 - 2.1 L-esponenti qatt ma kellhom fil-pusess taghhom flus kontanti, u kontijiet bankarji tal-genituri taghhom, ghalhekk it-talba biex dawn jaghtu rendikont, fil-konfront taghhom, hija wahda infodata u insostenibbli.
 3. Illi l-genituri taghhom Emanuel u Salvina Avallone, hassuhom verament ingurjati kemm bl-ingurji u t-tghajjir ta' Doris Scerri, kif ukoll bil-malafama u ingurja gravi ta' Raymond Avallone. Dan kif konfermat mill-fatt li it-testment tal-15 ta' Settembru 2004, Dok A

gie segwit b'testment iehor, tas-7 ta' Dicembru 2005, Dok B, fejn l-istess disposizzjoni testamentarja, fil-konfront tal-atturi giet konfermata. Emanuel Avallone gie nieqes fit-30 ta' Lulju, 2006.

3.1 L-esponenti qatt ma kellhom fil-pussess taghhom flus kontanti jew kontijiet bankarji tal-genituri taghhom; la meta kienu hajjin it-tnejn, u lanqas wara li miet missierhom, u baqghet hajja ommhom, li giet nieqsa fid-9 ta' Settembru, 2012.'

Rat ir-risposta guramentata ta' Anna Bianco li taqra kif isegwi:

1. Illi fl-ewwel lok teccepixxi n-nebulosita' tal-kawza peress li fil-waqt fil-paragrafu 6 tac-citazzjoni, l-atturi jippremettu li t-testmenti maghmula huma nulli, fl-istess hin xorta qeghdin jippretendu l-parti riservata lilhom u ghalhekk l-esponenti għandha tigi lliberata mill-osservanza tal-gudizzju.
2. Illi minghajr ebda pregudizzju l-kawza kellha tkun indirizzata kontra n-Nutar Nicolette Vella kwantu tirrigwarda l-eredita' ta' Salvina Avallone u dan peress li l-imsemmija Nutar hija l-Ezekutrici testamentarja tal-eredita' in kwistjoni u bhala tali l-parti riservata kellha tintalab mingħandha, peress li hija l-Ezekutrici li għandha l-pussess tal-eredita' tal-mejta Salvina Avallone.
3. Illi minghajr ebda pregudizzju għas-suespost, li kif ser jiġi pprovat fil-kors tal-kawza, kien hemm ragunijiet bizzejjed fil-ligi biex il-konjugi defunti Avallone jiddezeridaw lill-atturi. Una volta stabbilit dan, it-talbiet attrici għandhom jigu michuda.
4. Illi minghajr ebda pregudizzju għas-sueċċipit, fi kwalunkwe kaz, kellha ssir talba għal-likwidazzjoni tal-kommunjoni tal-

akkwisti bejn il-konjugi defunti Avallone ghalhekk ma hux possibbli li tkun likwidata l-parti riservata bil-ligi li tal-volta tista' tispetta lill-atturi jekk qatt għandhom dritt ghaliha.

5. Minghajr pregudizzju għas-sueċcipit, l-esponenti ma għandha ebda rendikonti x'taghmel għaliex ma kinitx amministratrici tal-beni tal-genituri tal-kontendenti. L-unika rendikont li tista' tagħti hu, tal-ispejjes li inkorriet fl-interess tal-genituri tagħha, kif ser ikun pruvat fil-kors ta' din il-kawza.
6. Illi minghajr pregudizzju għas-suespost irid jingħad li ghalkemm l-esponenti irceviet xi flejjes mingħand ommha Salvina Avallone, kif iddikjarat l-istess Salvina, kien biss biex l-esponenti tkun remunerata għas-serviġi li kienet qiegħda tirrendilha.
7. Illi dwar it-talba ghall-kollazzjoni ta' donazzjonijiet li setghet irceviet l-esponenti, qabel xejn irid jkun provat li tassew saru u jekk jirrizulta li saru, dawn kienu għas-serviġi resi mill-esponenti u di piu' dawn gew eżenti minn kull imputazzjoni u kollazzjoni.
8. Illi biex l-affarijiet ikunu ben kjari, l-atturi qegħdin biss jitkolbu l-kollazzjoni ta' donazzjonijiet u għalhekk mhux inkluzi fiha l-legati imholija, izda jingħad, li anke kieku stess, dan ma hux il-kaz, peress li l-legat imholli lill-esponenti huwa kjarament wieħed remunitorju u għalhekk piz fuq l-eredita' u li ma għandux jifform part i minn xi kollazzjoni jew imputazzjoni ai fini ta' kalkolu tas-sehem riservat, ossia legittima.
9. Illi l-pretensjonijiet tal-atturi huma għal kollox infodati fil-fatt u fid-dritt.

Salvi eccezzjonijiet ohra.

Dikjarazzjoni tal-esponenti Anna Bianco;

Bil-qima tghid u bil-gurament tagħha tikkonferma:

1. Illi fl-ewwel lok teccepixxi n-nebulosita' tal-kawza peress li fil-waqt fil-paragrafu 6 tac-citazzjoni, l-atturi jippremettu li t-testmenti magħmula huma nulli, fl-istess hin xorta qegħdin jippretendu l-parti riservata lilhom u għalhekk l-esponenti għandha tigi lliberata mill-osservanza tal-gusizzju.
2. Illi minghajr ebda pregudizzju l-kawza kellha tkun indirizzata kontra n-Nutar Nicolette Vella kwantu tirrigwarda l-eredita' ta' Salvina Avallone u dan peress li l-imsemmija Nutar hija l-Ezekutrici testamentarja tal-eredita' in kwistjoni u bhala tali l-parti riservata kellha tintalab mingħandha, peress li hija l-Ezekutrici li għandha l-pussess tal-eredita' tal-mejta Salvina Avallone.
3. Illi minghajr ebda pregudizzju għas-suespost, li kif ser jigi pprovat fil-kors tal-kawza, kien hemm ragunijiet bizzejjed fil-ligi biex il-konjugi defunti Avallone jiddezeridaw lill-atturi. Una volta stabbilit dan, it-talbiet attrici għandhom jigu michuda.
4. Illi minghajr ebda pregudizzju għas-sueċċipit, fi kwalunkwe kaz, kellha ssir talba għal-likwidazzjoni tal-kommunjoni tal-akkwisti bejn il-konjugi defunti Avallone għalhekk ma hux possibbli li tkun likwidata l-parti riservata bil-ligi li tal-volta tista' tispetta lill-atturi jekk qatt għandhom dritt ghaliha.

5. Minghajr pregudizzju ghas-sueccipit, l-esponenti ma għandha ebda rendikonti x'taghmel ghaliex ma kinitx amministratrici tal-beni tal-genituri tal-kontendenti. L-unika rendikont li tista' tagħti hu, tal-ispejjes li inkorriet fl-interess tal-genituri tagħha, kif ser ikun pruvat fil-kors ta' din il-kawza.
6. Illi minghajr pregudizzju għas-suespost irid jingħad li ghalkemm l-esponenti irceviet xi flejjes mingħand ommha Salvina Avallone, kif iddikjarat l-istess Salvina, kien biss biex l-esponenti tkun remunerata għas-serviġi li kienet qiegħda tirrendilha.
7. Illi dwar it-talba ghall-kollazzjoni ta' donazzjonijiet li setghet irceviet l-esponenti, qabel xejn irid jkun provat li tassew saru u jekk jirrizulta li saru, dawn kienu għas-serviġi resi mill-esponenti u di piu' dawn gew ezenti minn kull imputazzjoni u kollazzjoni.
8. Illi biex l-affarijiet ikunu ben kjari, l-atturi qegħdin biss jitkolbu l-kollazzjoni ta' donazzjonijiet u għalhekk mhux inkluzi fiha l-legati imhollija, izda jingħad, li anke kieku stess, dan ma hux il-kaz, peress li l-legat imholli lill-esponenti huwa kjarament wieħed remunitorju u għalhekk piz fuq l-eredita' u li ma għandux jifforma parti minn xi kollazzjoni jew imputazzjoni ai fini ta' kalkolu tas-sehem riservat, ossia legittima.
9. Illi l-pretensjonijiet tal-atturi huma għal kollox infodati fil-fatt u fid-drift.'

Rat ir-risposta guramentata ta' Anthony Avallone li taqra kif isegwi:

‘Illi t-talbiet tar-rikorrenti huma infondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra tagħhom u dan għar-ragunijiet li jsegwu:-

1. Illi preliminarjament ir-rikorrenti għandhom qabel xejn jiddikjaraw x' tip ta' azzjoni qegħdin jiinterponu permezz tar-rikors promotur tagħhom u dana stante li mill-korp tac-citazzjoni jirrizulta li hemm kumulu ta' azzjonijiet. B'mod partikolari għandhom jiddikjaraw jekk humiex qed jattakkaw fl-intier tagħhom it-testmenti b'nullita` fuq il-bazi tal-kaptazzjoni u suggestjoni jew, invece, u singolarment, id-dispozizzjoni testamentarja relattiva għad-dizeridazzjoni;
2. Illi fil-mertu, u bla pregudizzju ghall-premess, il-volonta` tat-testaturi, f'dan il-kaz il-genituri tal-partijiet, għandha tigi rispettata u dan għar-raguni illi l-istess testaturi, jew min minnhom, kellhom ragunijiet validi sabiex jiddezeridaw lir-rikorrenti, liema ragunijiet gew espressi fit-tesment kif titlob il-ligi;
3. Illi f'kull kaz, jinkombi fuq ir-rikorrenti li jippruvaw illi tali ragunijiet ma kienux legittimi;
4. Illi kwantu għat-tielet talba tar-rikorrenti, l-esponenti jirrileva illi huwa m'ghandux fil-pussess tieghu oggetti mobbli tat-testaturi u lanqas flejjes kontanti. Huwa nghata biss il-garage numru erbgha u disghin (94) gewwa Isouard Street, il-Marsa b'titolu ta' legat;
5. Illi kwantu ghall-hames (5), sitt (6) u s-seba` (7) talbiet tar-rikorrenti jiġi premess illi fejn si tratta l-wirt ta' Salvina

Avallone t-testatrici ezentat lill-werrieta mill-obbligu tal-kollazzjoni bl-ahhar testment tagħha tal-24 ta' Ottubru 2011;

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.'

Rat illi fil-verbal tad-19 ta' Frar, 2015 a fol. 52 tal-process Dr Mark Refalo ddikjara li kien hemm zball billi Mary Gatt riedet titharrek kemm personalment kif ukoll bhala kuratrici ta' Emanuel Avallone u rat li l-Qorti kif diversament preseduta ddekretat billi riferibilment ghall-eccezzjoni mghotija minn Mary Gatt nomine et fis-sens li l-gudizzju mhux integrū, il-Qorti tordna li Mary Gatt tigi kjamata in kawza fil-kwalita' personali tagħha kif ukoll għandhom jigu kjamati in kawza t-tfal tal-atturi, u cioe' Sinclair Scerri, Stelvio Scerri, Roann Avallone, Natalie Avallone u Sephora Avallone;

Rat ir-risposta tal-imsejj hin fil-kawza Sinclair Scerri, Stelvio Scerri, Roann Avallone, Natalie Avallone u Sephora Avallone li taqra kif isegwi:

1. 'Illi fl-ewwel lok l-esponenti jirrilevaw li **huma ma humiex werrieta tan-nanniet tagħhom** (Emanuel Avallone u Salvina Avallone) billi bit-testment tas-7 ta' Dicembru 2005 kienu ingħataw *legato di residuo fis-sens li gej*:

settimo (1/7) indiviz iehor lil Roanne, xebba, Natalie, xebba, u Sephora xebba ahwa Avallone, ulied Raymond Avallone, u ir-ri manenti settimu (1/7) indiviz favur Sinclair u Stelvio ahwa Xerri ulied Doris Xerri...

u dana kif gie dikjarat fit-tielet artikolu tat-testment ta' Emanuel Avallone u fit-tielet artikolu tat-testment ta' Salvina Avallone (tal-5 ta' Dicembru 2005);

2. Illi ghalhekk la darba ma humiex werrieta izda biss legatarji huma ma humiex legittimi kontraditturi u ma għandhom l-ebda interess fil-gudizzju tal-kawza odjerna;
3. Naturalment huma qegħdin jirrizervaw id-dritt tagħhom li jitkolbu li jigu imessi fil-pussess ta' dan il-legal kif għandhom dritt skont il-ligi.
4. Illi għalhekk huma ma għandhomx ibatu l-ispejjeż ta' dina l-kawza.'

Rat illi fil-verbal tal-25 ta' Gunju, 2015 Profs Ian Refalo għar-rikorrenti rrinunzja u rtira l-kliem fis-sitt (6) premessa li jibdew minn "u billi" sa "huma nulli", u talab korrezzjoni fis-sens li dawn il-kliem jigu kancellati, rat li Dr Andrew Sciberras ghall-Anthon Avallone wara dak ivverbalizzat minn Profs Ian Refalo rtira l-ewwel eccezzjoni tieghu, rat li Dr Ramon Rossignaud oppona għat-talba ghall-korrezzjoni billi din tibdel in-natura tal-eccezzjonijiet fit-termini tal-Artikolu 175 tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta, rat li Dr Toni Abela ghall-intimata Anna Bianco rrimettiet ruhha u rat li Profs Refalo fl-istess verbal iddikjara li l-kliem fl-Artikolu 175 "fuq il-mertu tal-kawza" iddahħlu precizament ghaliex il-korrezzjonijiet dejjem ha jincidu fuq eccezzjonijiet ta' natura procedurali u rat id-deċiżjoni mogħtija nhar id-29 ta' Ottubru, 2015 a fol. 67 et seq tal-process fejn il-Qorti laqghet t-talba ghall-korrezzjoni tas-sitt premessa fir-rikors guramentat billi

jigu kancellati l-kliem li jibdew minn “u billi” sa “huma nulli” u tordna l-imsemmija korrezzjoni fl-istess rikors guramentat;

Rat illi fil-verbal tat-28 ta' Gunju, 2015 il-kawza thalliet għat-trattazzjoni finali tal-eccezzjonijiet preliminari ssollevati mill-intimati, u cioe' tal-eccezzjoni mfissra fil-punt 1.3 ta' Mary Gatt pro et noe, l-ewwel (1) eccezzjoni Anthony Avellone u tal-ewwel (1) eccezzjoni tal-konvenuta Anna Bianco li jitrattaw il-validita' tar-rikors promotur għar-ragunijiet hemm dedotti rat it-trattazzjoni finali dwar l-eccezzjonijiet fis-seduta tal-25 ta' Gunju, 2015 a fol. 60 et seq tal-process u rat is-sentenza mogħtija nhar id-29 ta' Ottubru, 2015 a fol. 67 et seq tal-process fejn l-eccezzjonijiet gew michuda;

Rat ir-rikors tar-rikorrenti ntavolat nhar l-20 ta' Lulju, 2017 fejn talbet li f'dan l-istadju jinstemghu l-provi biss fir-rigward tal-ewwel erba' talbiet attrici, rat ir-risposta ta' Anna Bianco pprezentata nhar l-10 ta' Awwissu, 2017 a fol. 248 et seq tal-process, rat ir-risposta ta' Anthony Avellone ntavolata nhar l-1 ta' Novembru, 2017 a fol. 254 tal-process, rat ir-risposta ta' Mary Gatt fil-kwalita' personali u bhala prokuratorici ta' Emanuel u Gaetano ahwa Avellone a fol. 256 et seq tal-process u rat id-digriet tal-Qorti kif diversament preseduta datat 8 ta' Jannar, 2018 a fol. 257 et seq tal-process fejn il-Qorti ddisponiet mit-talba tar-rikorrenti billi llimitat l-provi ghall-ewwel zewg talbiet sabiex tingħata sentenza in parte fuq dawn it-talbiet;

Rat ir-rikors ta' Gaetano Avallone u Mary Gatt ipprezentat nhar it-18 ta' Frar, 2021 a fol. 555 fejn talbu lil Qorti tawtorizzhom jagħmlu domandi in kontro-ezami fil-konfront ta' Anna Bianco li jirrigwarda l-mertu kollu tal-affidavit tagħha partikolarment dak li

xehdet dwaru minn jeddha fl-ahhar paragrafu ta' pagna 10 sal-paragrafu ta' qabel tal-ahhar ta' pagna 12 fl-affidavit tagħha, rat ir-risposta ta' Anna Bianco ntavolata nhar is-26 ta' April, 2021 a fol. 510 tal-process u rat id-digriet tal-Qorti moghti nhar id-29 ta' April, 2021 fejn wara li semghet it-trattazzjoni tal-partijiet, tilqa' t-talba limitatament sabiex isiru domandi dwar il-prokura la darba l-istess xhud xehdet dwarha in kontro-ezami fuq domandi tar-rikorrenti u limitatament għal dak li hija xehdet dwaru fil-paragrafi indikati fir-rikors;

Rat illi fil-verbal datat 9 ta' Frar, 2022 il-kawza giet differita għall-lum għad-decizjoni preliminari bil-fakulta' tal-partijiet li jipprezentaw noti ta' sottomissjonijiet b'termini mposti fuqhom;

Rat l-affidavits, xieħda, testmenti, prokura, ittra ufficjali, ittri legali, okkorrenzi, certifikat, ritratti, dikjarazzjonijiet, kontro-ezamijiet, dokumenti u l-provi kollha esebiti fl-atti;

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet esebiti fl-atti;

Rat l-atti kollha tal-kawza.

Ikkunsidrat:

Illi d-decizjoni odjerna hija wahda preliminari limitata ghall-ewwel u t-tieni talba li jitkolbu dikjarazzjoni minn din il-Qorti li l-mejtin Emanuel u Salvina konjugi Avallone ma kellhomx raguni valida fil-ligi sabiex jiddezeredaw lil uliedhom ir-rikorrenti Doris Scerri u Raymond Avallone, kif ukoll, dikjarazzjoni li r-rikorrenti Scerri u Avallone għandhom dritt għas-sehem riservat tal-eredita' skont il-ligi.

Illi l-intimati Mary Gatt et fl-eccezzjoni ndikata bil-punt numru tnejn (2), Anna Bianco fit-tielet eccezzjoni tagħha u Anthony Avallone fit-tieni eccezzjoni tieghu lkoll sostnew illi l-volonta' tat-testaturi għandha tigi rispettata billi kellhom ragunijiet validi fil-ligi sabiex jiddezereditaw lir-rikorrenti b'dan li t-talbiet għandhom jiġu michuda.

Principji legali:

Illi dwar l-istitut tad-dizeredazzjoni nghad fid-decizjoni tal-Prim' Awla tal-Qorti Civili tal-24 ta' Ottubru, 2013 fl-ismijiet Mackay Caroline sive Carol et -vs- Joseph Aquilina et noe kkwoċċata wkoll mir-rikorrenti fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħhom illi:

'L-Artikolu 623 tal-Kap.16 cioe il-Kodici Civili, jagħti ir-ragunijiet illi l-Legislatur Malti jagħraf li jiggustifikaw id-dizeredazzjoni:

623. "Bla ħsara tad-disposizzjonijiet tal-artikolu 630, ir-raqunijiet li għalihom dixxendent jiġi diżeredat huma dawn biss li ġejjin:

- (a) jekk id-dixxendent ikun cahad mingħajr raġuni l-manteniment lit-testatur;
- (b) jekk, fil-każ li t-testatur jiġġennen, id-dixxendent jabbandunah mingħajr ma jieħu b'ebda mod ħsieb tiegħu;
- (c) jekk, fil-każ li d-dixxendent seta' jehles lit-testatur mill-ħabs, hu naqas mingħajr raġuni tajba li jagħmel dan;
- (d) jekk id-dixxendent sawwat it-testatur, jew xort'oħra sar ġati ta' moħqrija lejh;
- (e) jekk id-dixxendent kien ġati lejn it-testatur ta' offiżza gravi;

- (f) jekk il-persuna dixxidenti tkun tipprostitwixxi ruħha mingħajr konnivenza tat-testatur;
- (g) f'kull każ li fih it-testatur, minħabba ż-żwieġ tad-dixxident, ikun ġie, taħt id-disposizzjonijiet tal-artikoli 27 sa 29, dikjarat ħieles mill-obbligu li jagħti l-manteniment lil dak id-dixxident"

L-azzjoni odjerna hija ntiza sabiex tempunja r-ragunijiet li biha t-testatur Anthony MacKay iggustifika id-dizeredazzjoni t'uliedu l-atturi.

Din il-Qorti ezaminat l-insenjament għaqli mogħti fis-sentenza in parte fl-ismijiet "Dorothy Grech mart Emanuel vs Deborah Fenech De Fremaux" deciza fit-8 ta'Frar 2006 per l-Onor Imħallef Dr. J. R. Micallef.

"Illi l-jedd tad-dizeredazzjoni huwa kontrollat mill-awtorita' ġudizzjarja biex jiġi mistħarreġ jekk kemm-il darba r-raġuni msemmija mit-testatur kinitx tiswa jew le. Testatur li jagħmel užu hażin minn dak il-jedd jitqies bħallikieku ma eżerċitahx¹. Il-gravita' tar-raġuni li dwarha testatur jista' jiddeżereda werriet għandha tkun tali li mhux kull għamil meqjus bħala offensiv mit-testatur jagħti raġuni għad-dizeredazzjoni²;

Illi d-dizeredazzjoni hija meqjusa bħala cirkostanza ecċeżzjonali li fiha t-testatur ikun jista' jħalli barra mill-wirt tiegħu lil min, mod ieħor, huwa bil-liġi mħolli dak il-jedd. Fi kliem ieħor, f'sistema ġuridiku bħalma huwa dak Malti fejn it-testatur m'hux wiex mogħti liberta' sħiħa dwar kif jiddisponi minn ġidu għal wara mewtu, id-dizeredazzjoni hija "rimedju" li jingħata lit testatur dwar persuna li - kieku mhux għal raġuni serja u gravi maħsuba

¹ App. Civ. 14.11.1938 fil-kawża fl-ismijiet Bartolo et vs Camilleri noe et (Kollez. Vol: XXX.i.240)^[1]

² P.A. 20.3.1949 fil-kawża fl-ismijiet Attard Montalto vs Attard Montalto (Kollez. Vol: XXXIII.ii.357)

fil-liġi³- kien ikollha jedd għal-leġittima. Hija ċirkostanza li tmur kontra r-regola, u għalhekk hija mħarsa b'normi speċjali bil-għan li persuna ma titneħħiex kapriċċożament mill-jedd li tieħu s-sehem minimu li jmissħa skond il-liġi. Fuq kollo, id-diżeredazzjoni hija għamlta ta' kastig li t-testatur jista' jimponi minħabba xi għamil jew omissjoni li għaliha jkun jaħti l-werriet. B'differenza miċ-ċirkostanzi fejn persuna ma jkunx jistħoqqilha tiret lit-testatur⁴, id-diżeredazzjoni hija sanzjoni li huwa t-testatur innifsu li jagħżel li jimponiha, u hija meqjusa bħala istitut odjuż li jmissu jitneħħa⁵. Kemm hu hekk, fil-bidliet li saru dan l-ahħar fil-liġi tas-Successioni, id-diżeredazzjoni tal-axxidenti tnejħiet⁶, iżda l-legislatur ma deherlux li huwa l-waqt li titneħħa wkoll dik tad-dixxidenti; Illi l-liġi trid li r-raġuni tad-diżeredazzjoni tissemma espressament fit-testment⁷ u l-prova tagħha trid issir mill-persuna li tallegħa⁸. Ir-raġuni li tissemma trid ukoll tkun waħda mir-raġunijiet imsemmijin fil-liġi f'lista li hija tassattiva u ma tippremetix tifsir b'analogija. It-tifsir tar-raġuni tad-diżeredazzjoni għandu jkun wieħed restrittiv favur il-persuna mneħħija mill-wirt u mhux tifsir kontriha⁹. Iżda fejn ir-raġuni għad-dixeredazzjoni ma tissemmiex jew ma tiġix pruvata, l-persuna li tkun tnejħiet mill-wirt ikollha biss jedd għal-leġittima¹⁰.”

³ Raġuni serja u gravi biżżejjed li tista' cċahhad il-jedd tal-manteniment skond l-artikolu 32 tal-Kap 16^[1]

⁴ Ara l-art. 605(1) tal-Kap 16

⁵ Caruana Galizia Notes on Civil Law – Law on Succession ,paġġ . 1003-4^[1]

⁶ L-artikolu 624 tal-Kodiċi Civili thassar bl-art. 65 tal-Att XVIII tal-2004^[1]

⁷ Art. 622 tal-Kap 16

⁸ Art. 625(1) tal-Kap 16

⁹ P.A. 7.1.1936 fil-kawża fl-ismijiet Bartolo vs Bartolo et (Kollez. Vol: XXIX.ii.880)

¹⁰ Art. 629 tal-Kap 16

Illi l-interpretazzjoni tar-ragunijiet għad-dizeredazzjoni hija restrittiva favur min qiegħed jimpunja d-dizeredazzjoni u mhux favur il-volonta' tat-testatur – vide Ibid “*Giovanni Bartolo vs Anthonio Bartolo et.*” u “*Filippa Debono vs Alfred Falzon et*” deciza fit-30 t’Ottubru 2003 per Onor Imħallef Dr. G. Caruana Demajo.’

Inghad ukoll fid-decizjoni tas-16 ta’ Novembru, 2017 mill-Prim’ Awla tal-Qorti Civili fl-ismijiet **Mary Pen Schembri et -vs- Dennis Schembri et illi:**

‘18. Huwa car, li fil-kaz odjern, id-dizeredazzjoni giet fil-fatt dikjarata mit-testatur Joseph Schembri għal xi wahda mir-ragunijiet imsemmija fil-Kodici Civili kif jezigi l-artikolu 622 tal-Kodici Civili. Di fatti f’artikolu 2 tat-Testment tieghu ried u ordna li jigu iddizeredati uliedu kollha għar-ragunijiet indikati fil-paragrafi (d) u (e) tal-artikolu 623 tal-Kodici Civili.

19. Izda huwa wkoll daqstant car għal din il-Qorti, li t-testatur Joseph Schembri, sa fejn jirrigwarda lill-uliedu Atturi, naqas għal kollox milli jfisser b'mod car fit-testment il-fatti li kellhom jagħtu lok għad-diseredazzjoni kif espressi fis-sub-incizi (d) u (e) 623 tal-Kodici Civili u kif hekk ukoll jezigi l-artikolu 622 tal-istess Kodici. Tabilhaqq, fit-termini ta’ dan l-ahhar artikolu, id-dizeredazzjoni mhux biss kellha tkun dikjarata mit-testatur Joseph Schembri “ħal xi raguni msemmija f’dan il-Kodici” izda l-istess raguni msemmija fl-artikolu 623(d) u (e) sucitat kellha tkun ukoll “imfissra fit-testment”.

20. Fil-kors tas-smiegh tal-kawza, il-Konvenuti provaw jagħtu spjegazzjoni ghalfejn il-mejjet provda għad-dezeredazzjoni tal-ulied Atturi. Dan jemergi kemm mill-kontro-ezamijiet tal-Atturi u anke mix-xhieda tan-Nutar Ruben Casingena (a` fol 465 ara ukoll nota responsiva ta’ sottomissionijiet fil-punti 19 sa 24 a` fol 913

tal-process). In succinct, il-Konvenuti provaw jiggustifikaw id-dizeredazzjoni peress li skonthom, l-ulied Atturi fil-kawza, abbandunaw lil missierhom billi qatt ma cemplulu u lanqas marru jarawh minn meta dahal l-isptar sakemm miet.

21. *Din il-Qorti hi tal-fehma soda, li fit-termini ta' dak li jipprovdi l-artikolu 622 tal-Kap. 16, ir-raguni kellha tkun imfissra mit-testatur fit-testment u mhux mill-eredi konvenuti li fit-termini tal-artikolu 625(1) kellhom biss l-obbligu li jsostnuwa u jippruvawha.*

22. *Kif gustament sahget il-Prim'Awla tal-Qorti Civili presjeduta mill-Imhallef Harding fis-sentenza Giovanni Bartolo vs Antonio Bartolo et moghtija fis-7 ta' Jannar 1936, “una volta ma hemmx ebda fatt li jammonta ghal motiv ta' dizeredazzjoni, allura d-dizeredazzjoni ta' l-attur [ommissis] ma hix sostenibili, u l-attur għandu d-dritt għal-legittima.” (P.A. Kollez. Vol: XXIX.ii.880).* Għalhekk, b'applikazzjoni ta' dan l-insenjament, li l-fatt wahdu li t-testatur jonqos milli jfisser ir-raguni għad-dizeredazzjoni fit-termini ta' dak li jiddisponi l-artikolu 622 tal-Kodici Civili, dan jammonta għal nuqqas serju sostantiv li ma jwassalx għad-dezeredazzjoni kif trid il-ligi taht l-artikli sucitati.

23. *Fir-riward tat-tieni talba Attrici, irid pero' jingħad ukoll, li jekk wieħed kelli joqghod ma' kif testwalment hija imfassla, din id-dikjarazzjoni hija fis-sens li “r-raguni ta' diseredazzjoni ma hijiex gustifikata” ghax ma gietx pruvata mill-Konvenuti eredi a tenur tal-artikolu 625 tal-Kodici Civili (ara nota ta' sottomissionijiet a fol 899) u mhux ghax it-testatur naqas milli jsemmi r-raguni li għaliha ddizereda lil uliedu skont kif jesprimi l-artikolu 622 tal-Kap. 16.*

24. *Għalhekk, anke f'dan ir-rigward, fit-termini ta' kif inhi arginata t-tieni talba tal-Atturi, kieku kellha issir indagini dwar jekk ir-raguni għad-dizeredizzjoni, kif moghtija mill-Konvenuti eredi biex jiggustifikawha, gietx sodisfacientement provata*

minnhom fit-termini tal-artikolu 625(1), din il-Qorti, minghajr esitazzjoni tikkonkludi li ma kienx hemm ragunijiet gusti.

25. Kif gie stabbilit mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili fis-sentenza Dorothy Grech vs Deborah Fenech De Fremaux datata 8 ta' Frar 2006:-

"... ... l-jedd tad-dizeredazzjoni huwa kontrollat mill-awtorita' gudizzjarja biex jigi mistharreg jekk kemm-il darba r-raguni msemmija mit-testatur kinitx tiswa jew le. Testatur li jagħmel uzu hazin minn dak il-jedd jitqies bħallikieku ma ezercitahx (App. Civ. 14.11.1938 fil-kawza fl-ismijiet Bartolo et vs Camilleri noe et (Kollez. Vol:XXX.i.240). Il-gravita' tar-raguni li dwarha testatur jista' jiddezereda werriet għandha tkun tali li mhux kull għamil meqjus bhala offensiv mit-testatur jagħti raguni għad-dizeredazzjoni (P.A. 20.3.1949 fil-kawza fl-ismijiet Attard Montalto vs Attard Montalto (Kollez. Vol:XXXIII.ii.357);

Illi d-dizeredazzjoni hija meqjusa bhala cirkostanza eccezzjonali li fiha t-testatur ikun jista' jħalli barra mill-wirt tieghu lil min, mod ieħor, huwa bil-ligi mħolli dak il-jedd. Fi kliem iehor, f'sistema guridiku bħalma huwa dak Malti fejn it-testatur m'huwiex mogħti liberta' shiha dwar kif jiddisponi minn gidu għal wara mewtu, id-dizeredazzjoni hija "rimedju" li jingħata lit-testatur dwar persuna li - kieku mhux għal raguni serja u gravi mahsuba fil-ligi (Raguni serja u gravi bizżejjed li tista' ccaħħad il-jedd tal-manteniment skond l-artikolu 32 tal-Kap 16) - kien ikollha jedd għal-legittima. Hija cirkostanza li tmur kontra r-regola, u għalhekk hija mharsa b'normi specjalib bil-għan li persuna ma titneħħiex kapriccjozament mill-jedd li tiehu s-sehem minimu li jmissħa skond il-ligi. Fuq kollox, id-dizeredazzjoni hija għamla ta' kastig li t-testatur jista' jimponi minħabba xi għamil jew omissjoni li għaliha jkun jahti l-werriet. B'differenza mic-cirkostanzi fejn persuna ma jkunx

jiisthoqqilha tiret lit-testatur (Ara l-art. 605(1) tal-Kap 16), id-dizeredazzjoni hija sanzjoni li huwa t-testatur innifsu li jaghżel li jimponiha, u hija meqjusa bhala istitut odjuz li jmissu jitnehha (Caruana Galizia Notes on Civil Law – Law on Succession ,pagg. 1003-4). Kemm hu hekk, fil-bidliet li saru dan l-ahhar fil-ligi tas-Successjoni, id-dizeredazzjoni tal-axxidenti tneħħiet (L-artikolu 624 tal-Kodici Civili thassar bl-art. 65 tal-Att XVIII tal-2004), izda l-legislatur ma deherlux li huwa l-waqt li titnehha wkoll dik tad-dixxidenti;

Illi l-ligi trid li r-raguni tad-dizeredazzjoni tissemma espressament fit-testment (Art. 622 tal-Kap 16) u l-prova tagħha trid issir mill-persuna li tallegħa (Art. 625(1) tal-Kap 16). Ir-raguni li tissemma trid ukoll tkun wahda mir-ragunijiet imsemmijin fil-ligi flista li hija tassattiva u ma tippremetix tifsir b'analogija. It- tifsir tar-raguni tad-dizeredazzjoni għandu jkun wieħed restrittiv favur il-persuna mnejhija mill-wirt u mhux tifsir kontriha (P.A. 7.1.1936 fil-kawza fl-ismijiet Bartolo vs Bartolo et (Kollez. Vol: XXIX.ii.880)). Izda fejn ir-raguni għad-dizeredazzjoni ma tissemmiex jew ma tigix pruvata, l-persuna li tkun tneħħiet mill-wirt ikollha biss jedd għal-legittima (Art. 629 tal-Kap 16). Dan huwa sewwasew dak li qegħda titlob l-attrici fl-azzjoni tagħha;" (sottolinear ta' din il-Qorti).

26. *It-tifsira mogħtija mill-Konvenuti għad-dizeredazzjoni taht is-subincizi (d) u (e) tal-artikolu 623 dikjarata mit-testatur hija dik ta' abbandun tad-decuius minn uliedu billi qatt ma cemplulu u lanqas marru jarawħ min mindu ddahhal l-isptar sakemm miet, liema fatt ma giex ikkонтestat mill-Atturi.*

27. *Fir-rigward ta' "mohqrija" u "offiza gravi" fil-konfront tat-testatur ai termini tal-artikolu 623(d) u (e), gie sottomess mill-Imħallef Gouder fis-sentenza **Maria Salvina dei Baroni Attard Montalto -vs- Tabib Dr. Angelo dei Baroni Attard Montalto***

(Qorti Civili Prim' Awla Kollez. Vol. XXXIII P II p 357) li "il-kondotta hazina tat-tifel jew dixxendent iehor tista tkun tikkonsisti fl-atti ta' krudelta abitwali jew f'atti tali li t-tifel jew dixxendent iehor, jaghmel apposta biex jinki, u b'hekk iwegga l-qalb tal-genituri jew axxendent iehor, jew f'atti li bihom inaqwas l-istima u r-reputazzjoni ta' l-axxendent; imma f'dawn il-kazijiet mhix il-kattiva kondotta li taghti lok għad-dizeredazzjoni, imma l-mohqrija kontemplata fl-ittra (d) tac-citat art. 660 (illum art. 623) tal-Kodici Civili fl-ewwel kaz, u fit-tieni kaz l-ingurja kontemplata fl-ittra (e) tal-istess artikolu" (sottolinear u emfazi ta' din il-Qorti).

28. Din il-Qorti għalhekk, trid tezamina l-motivazzjonijiet tal-Atturi ulied, wara n-nuqqas tagħhom li jagħmlu kuntatt ma' missierhom. Hekk tkun tista' tikkonkludi jekk dan l-agir jammontax għal "mohqrija" u/jew "offiza gravi" fil-konfront tat-testatur fit-termini tal-artikolu 623(d) u (e).

29. Din il-Qorti temmen, bħall-Konvenuti (ara punt 19 tan-nota ta' sottomissionijiet a` fol 913), li x-xhieda ta' Vincent Schembri hija l-iktar wahda veritiera minn fost l-ahwa ulied id-decuius, firrigward ta' jekk kienux konsapevoli li missierhom kien marid gravi l-isptar. Il-Qorti tikkonkludi li l-ahwa kienu jafu li missierhom kien qiegħed l-isptar (ara xhieda ta' Connie Ciantar a` fol 731).

30. In-nuqqas minn naha tad-dixxidenti li jzuru lil missierhom meta kienu jafu li qiegħed l-isptar, ma tistax titqies bhala kondotta tajba u jekk mhux ukoll censurabbi. Izda minkejja dan, din il-Qorti ma tarax li din il-kondotta hija tali li tista' tissarraf f'"mohqrija" u /jew "offiza gravi" fit-termini ta' dak li jiddisponi tal-artikolu 623(d) u (e) tal-Kodici Civili.

31. Fuq stregwa tal-insenjament tas-sentenza appena citata, din il-Qorti hija moralment konvinta, li n-nuqqas tal-ulied li jzuru lil missierhom ma sarx "apposta biex jink[u], u b'hekk iwegħġi[l] l-qalb" tiegħi jew biex inaqsulu "l-stima u r-reputazzjoni" izda, kif

jistqarr Vincent Schembri fix-xhieda tieghu stess (a` fol 587, 601 u 602), dan kien frott tar-rimors ghal mod kif kien gab ruhu magħhom missierhom (ara affidavits a` fol 85, 96 u 114).’.

Kunsiderazzjonijiet:

Illi din il-kawza nfethet mir-rikorrenti Doris Scerri u Raymond Avallone, wlied Emanuel u Salvina konjugi Avallone li gew nieqsa fit-30 ta' Lulju, 2006 u fid-9 ta' Settembru, 2012 rispettivament, fil-konfront tal-eredi l-ohra skont it-testimenti tad-decujus. Ir-rikorrenti qed jitkolbu l-hlas tal-porzjon riservata kwindi izda sabiex dan isir iridu fl-ewwel lok jikkontestaw id-diseredazzjoni tagħhom fit-testment *unica charta* tal-mejta genituri tagħhom tas-7 ta' Dicembru, 2005 fl-atti tan-Nutar Nicolette Shaw.

Illi fit-testment tas-7 ta' Dicembru, 2005 fl-atti tan-Nutar Nicolette Shaw a fol. 10 et seq tal-process jirrizulta li z-zewg testaturi Emanuel u Salvina konjugi Avallone ddiseredaw lir-rikorrenti ai termini tal-Artikolu 623 (d) u (e) tal-Kodici Civili Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta fejn id-disposizzjonijiet testamentarji jaqraw kif isegwi:

Il-parti tat-testment ta' Emanuel Avallone:

‘It-Testatur jiddikjara espressament li s-sehem ta' Raymond Avallone qiegħed jigi mholli lil uliedu stante li hu ammalafama lill-istess Testatur u sehem Doris Xerri qiegħed jigi mholli lill-uliedha Sinclair u Stelvio, stante li hija ghajjret u ingurjat lit-Testatur ukoll u għalhekk qieghdin jigu dizeredati minhabba s-sezzjoni 623 d u e tal-kodici Civili ta' Malta u cioe’ “mohqrija morali gravi u krudelta”.

Il-parti tat-testment ta' Salvina Avallone:

'It-testatrici tiddikjara espressament li s-sehem ta' Raymond Avallone qieghed jigi mholli lil uliedu stante li hu ammalafama lill-istess Testatur u sehem Doris Xerri qieghed jigi mholli lill-uliedha Sinclair u Stelvio, stante li hija ghajjret u ingurjat lit-Testatur ukoll.'

Illi ghalkemm t-testatrici Salvina Avallone ghamlet testmenti addizzjonali ma' dak fuq indikat tas-6 ta' Novembru, 2007 atti Nutar Adriana Vella (fol. 16), 22 ta' Jannar, 2009 atti tan-Nutar Adriana Vella (fol. 18) u 24 ta' Ottubru, 2011 atti tan-Nutar Nicolette Vella (fol. 20), l-klawsola tad-diseredazzjoni tar-rikorrenti fuq indikata baqghet fis-sehh billi ma gietx varjata jew ikkancellata.

Illi l-Artikolu 623 tal-Kodici Civili Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta jistipula r-ragunijiet li ghalihom dixxendent jista' jigi diseredat u fil-kaz odjern it-testaturi elenkaw bhala ragunijiet dawk indikati fl-ittri (d) u (e) illi jaqraw:

'(d) jekk id-dixxendent sawwat it-testatur, jew xort'ohra sar hati ta' mohqrija lejh;

(e) jekk id-dixxendent kien hati lejn it-testatur ta' offiza gravi;

Il-Qorti rat ukoll l-Artikolu 622 tal-Kodici Civili Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta li jistipula li r-raguni msemmija għandha wkoll tkun wahda imfissa fit-testment:

'622. Barra mir-ragunijiet li għalihom wieħed jista' jsir mhux denn li jiret, il-persuni li skont il-ligi għandhom il-jedd għas-sehem riżervat jistgħu jiġu mċahħda minnu b'dikjarazzjoni magħmula għaldaqshekk mit-testatur, għal xi raguni msemmija f'dan il-Kodiċi, u li **tkun imfissra fit-testment.**'
(enfazi tal-Qorti)

Illi minn harsa lejn id-disposizzjonijiet testamentarji kkwotati aktar il-quddiem il-Qorti tinnota li t-testaturi ttentaw ifissru rr-agunijiet għad-diseredazzjoni ghalkemm tali ragunijiet huma skarni mid-dettalji.

Illi mill-provi fl-atti jirrizulta li l-avvenimenti li probabilment taw lok lit-testaturi jiddiseredaw lir-rikorrenti kienu:

(i) fil-kaz ta' Doris Scerri l-kwistjoni li nqalet bejna u bejn ohtha Anna Bianco in konnessjoni ma' ittra anonima ndirizzata lil Joe Scerri (ir-ragel tar-rikorrenti Doris Scerri) kopja ta' liema tinsab esebita a fol. 84 tal-process. F'dan il-kaz ir-rikorrenti Doris Scerri allegat li l-ittra anonima ntbghatet minn ohtha Anna Bianco, filwaqt li Anna Bianco allegat li l-ittra anonima effettivament inbghatet minn Joe Scerri nnifsu. Ir-rikorrenti Doris Scerri ssostni li l-fatt li l-ittra ntbagħtet minn Bianco gie konfermat minn espert forensiku nkarigat mill-Pulizija Ezekuttiva, madanakollu fl-atti ma jirrizultax li ttieħdu passi kriminali fil-konfront ta' Anna Bianco. Din il-kwistjoni tal-ittra anonima hija tirrikorri fid-deposizzjonijiet tax-xhieda kollha li tressqu fl-atti u ghalkemm issemmew avvenimenti ohra bhal kaz tas-safar meta kien sejrin l-Amerika u iehor ta' Ruma, il-Qorti temmen li l-fulkru tal-inkwiet kollu li sussegwentement wassal għad-diseredazzjoni ta' Scerri kienet l-ittra anonima u dak li sehh konsegwenza tagħha. Dan huwa

konfermat mir-rikorrenti nfisha Doris Scerri li fl-affidavit tagħha a fol. 81 tal-process tghid illi:

‘Ma nafx ir-raguni ghala imma nahseb li kien minhabba incident li sehh fis-sena 2003 b’ittra li intbagħat minn xi hadd li uza l-firma t’ommi u li farrak il-familja tagħna.’

(ii) fil-kaz ta’ Raymond Avallone l-kwistjoni li waslet għad-diseredazzjoni tieghu hija l-allegazzjoni li huwa mmalafama lil missieru Emanuel Avallone billi qal ma’ martu Rose Avallone (mart l-istess Raymond Avallone) li huwa għamel bhal missieru billi kien qiegħed jalludi li missieru kellu relazzjonijiet extra-konjugali ma’ nisa ohra. Mill-atti jirrizulta li t-testatur Emanuel Avallone kien sema’ lil Rose Avallone minn wara hajt tghid lill-bintu Mary Gatt li l-istess Raymond Avallone kien qal lilha li għamel bhal missieru billi kellu relazzjonijiet extra-konjugali. Ir-rikorrenti Raymond Avallone fil-mori tal-kawza jibqa’ jinsisti li ma jafx ir-raguni wara d-diseredazzjoni tieghu. In fatti fl-affidavit tieghu a fol. 98 et seq jghid illi:

‘Jiena għalhekk ma nafx u ma nistghax nifhem ir-raguni għal-liema gejt akkuzat li immalafamajt lill-genituri tieghu u għalhekk maqtugh mill-wirt. Tant kont surpriz li saqsejt lill-huti l-ohra jekk kenux jafux xi stajt għamilt u hadd ma kien jaf b’xejn, anzi qaluli li kienu qegħdin jistennew li hija Anthony ikun maqtugh barra u mhux jiena.’

Illi mill-atti l-Qorti rat li dawn ir-ragunijiet għad-diseredazzjoni taz-zewg rikorrenti gew konfermati mix-xieħda ta’ Anthony Avallone (fol. 266), Joe Scerri (fol. 210), Gaetano Avallone (fol. 360), Mary Gatt (fol. 368) u Anna Bianco (fol. 394) liema

verzjonijiet regghu gew ikkonfermati mill-istess xhieda diversi drabi fil-kontro-ezamijiet taghhom. In-Nutar Nicolette Vella (a fol. 206) ukoll ikkonfermat li fil-varji nkontri li kellha mat-testaturi fl-ufficju tagħha dawn kienu elenkaw ir-ragunijiet imsemmija għad-diseredazzjoni. Illi dwar Raymond Avallone l-Qorti izda tirrileva li mill-atti gie ppruvat li kienet mart Raymond Avallone li sostniet li r-rikorrent qal dak il-kliem fil-konfront ta' missieru. Hadd mix-xieħda voluminuzi fl-atti ma kkonferma li xi darba jew f'xi hin sema' lill-istess Raymond Avallone jghid il-kliem allegatament ingurjuz fil-konfront ta' missieru. L-istess Raymond Avallone baqa sal-ahhar tal-process jichad li hu qatt qal dan il-kliem fil-konfront ta' missieru.

Ikkunsidrat ulterjorment:

Illi f'dan l-istadju l-Qorti ser tħaddi sabiex tezamina r-ragunijiet għat-tnejha mill-wirt kif suespost fit-termini tal-Artikolu 623 (d) u (e) tal-Kodici Civili Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta.

(d) id-dixxendent sawwat it-testatur, jew xort'ohra sar hati ta' mohqrija lejh:

Illi b'mohqrija' għandu jigi mifhum li hu dak il-komportament uman abbuziv li profondament ikun wegga' lit-testatur matul hajtu mhux biss fizikament izda anke psikologikament b'mod li allura jkun ta' certu gravita' li joppromi lit-testatur sa tali grad li dan jasal sabiex jeskludi lill-wild tieghu milli jiehu mill-gid tieghu wara mewtu¹¹.

¹¹ ara Anthony Pace -vs- Frances sive Franca Camilleri et deciza mill-Qorti tal-Appell nhar is-26 ta' Mejju, 2017.

Illi t-testatur Emanuel Avallone fid-disposizzjoni testamentarja tieghu jindika specifikatament it-tip ta' mohqrija bhala '*mohqrija morali gravi u kruedelta*'. Mill-provi dokumentarji, kif ukoll mix-xhieda kollha prodotta fl-atti, l-Qorti hi tal-fehma li effettivamente m'hemm xejn li jista b'xi mod jikkwalifika bhala 'mohqrija gravi u kruedelta' fl-ghemil tar-rikorrenti Doris Scerri fil-konfront tat-testaturi anzi se mai kienet hi li sofriet l-aktar rizultat ta' din l-ittra ghaliex irceviet l-ittra anonima b'tghajjir vulgari ndirizzata lir-ragel tagħha, liema ittra tista' tghid kissret ir-relazzjoni tagħha mal-bqija tal-familja. Jirrizulta li l-genituri flok għadru lil binhom għal dak li ghaddiet aktar komplew jghaddu s-sitwazzjoni tagħha billi daru kontra tagħha, zammew ma' ohtha u sahansitra ddikjaraw id-diseredazzjoni tagħha, dan flok raw kif għamlu u zammew il-paci bejn uliedhom.

Il-Qorti tqis l- dwar l-allegazzjoni fuq dak li Raymond Avallone suppost qal fil-konfront tat-testatur missieru u cioe' li din ma tistax titqies li tikkwalifika bhala 'mohqrija u kruedelta' fil-grad tant estrem kif tesigi l-ligi. Il-Qorti issostni dan aktar u aktar meta ma jirrizultax sufficientement pruvat lil din il-Qorti li verament Raymond Avallone qal dan il-kliem fil-konfront ta' missieru. Jirrizulta wkoll li jekk ghall-argument ingħad xi haga bejn Raymond Avallone u missieru dan sar sforz tal-fatt li l-missier hadha kontra ibnu ghaliex kellu problemi fiz-zwieg, wara allegat adulterju da parti ta' Raymond Avallone. Dan in-nuqqas ta' qbil bejn il-missier u l-iben dwar materja li kienet affair biss tar-rikorrent, certament ma jwassalx għal raguni valida għad-diseredita'.

Il-Qorti rat mill-process li fil-kaz ta' Raymond Avallone ma jirrizultawx avvenimenti ohra li jistgħu jiġi meqjusa li jinvolvu

mohqrija morali gravi u l-uniku darba li jissemma li t-testatur Emanuel Avallone kelly argument mar-rikorrenti kien meta t-testatur sema' lil Rose Avallone tirrepeti d-diskors li allegatament qal ir-rikorrenti Avallone dwaru. Ix-xhieda partikolarment Mary Gatt jindikaw li dakinharr Emanuel Avallone kien mar ifitdex lir-rikorrenti pero' effettivament fl-atti ma hemmx provi jekk hux minnu li Emanuel Avallone mar għand ir-rikorrenti Raymond Avallone u jekk verament mar x'gara u x'intqal f'dik l-okkazzjoni. Imkien ma jirrizulta li Raymond Avallone kkonferma dak li qalet martu.

Illi fir-rigward ta' Doris Scerri fl-atti jissemma avveniment iehor partikolari f'laqgha li kienet saret għand Mary Gatt wara l-mewt tat-testatur Emanuel Avallone fejn il-partijiet kien kollha prezent. F'dik l-okkazzjoni r-rikorrenti Doris Scerri u l-omm Salvina Avallone kellhom disgwid relatat mal-kwistjoni tal-ittra anonima fejn anke jissemma tisbit ta' siggu minn Doris Scerri u li l-omm gholliet il-bastun (ara fost orhajn fol. 303 tal-process). Il-Qorti tqis li dan l-avveniment sporadiku jrid jittieħed fil-kuntest u fl-isfond tal-ittra anonima fejn bejn ir-rikorrenti Doris Scerri u Anna Bianco kien hemm animosita kbira ghaliex min kitibha qatt ma ammetta li għamel hekk. In fatti din l-ittra kienet il-kagħun tal-glied kollu li nqala' fil-familja u ghalkemm din l-ittra kienet l-fulkru tal-inkwiet kollu, il-Qorti xorta wahda tqis li salv għal din il-kwistjoni tal-ittra li ma kinitx tahti ghaliha r-rikorrenti, bejn ir-rikorrenti Doris Scerri u t-testaturi ma seħħewx avveniment tant gravi li jikkwalifikaw għal mohqrija morali gravi u krudelta'.

Il-Qorti anzi zzid li pjuttost mill-atti jirrizulta li bejn it-testatur Emanuel Avallone u r-rikorrenti Doris Scerri kien hemm rikonciljament ftit qabel il-mewt tieghu meta kien rikoverat l-

isptar. In fatti l-fatt li r-rikorrenti Doris Scerri u t-testatur Emanuel Avallone tkellmu gie kkonfermat minn bosta xhieda nkluz Anna Bianco fis-seduta tad-9 ta' Dicembru, 2020 a fol. 452 et seq tal-process fejn qalet illi:

'Dr M Refalo: Ara nghidlekx sew li fil-fatt missierek irrikonoxxa li ghamel zball meta tela' mieghek u qabel ma miet lil Doris quddiem kulhadd kien qallha li jiddispjacih li kien ghamel?

Xhud: Le ma hu veru xejn. Li ried joqghod bil-qieghda hdejha iva. Qallha, "Ejja hdejja."

Dr M Refalo: Ara skuza ruhu dakinhar magħha.

Xhud: Jien ma smajtux jitlobha skuza. U jekk stess talabha skuza jew talbet skuza ma kien se jigri xejn.

Dr M Refalo: Ma smajt xejn jigifieri?

Xhud: Le. Jien hallejthom liberalment. Jien kont hemm bil-wieqfa u bil-wieqfa ersaqt lil hinn, hallejthom fil-kwiet wehidhom.'

Ir-rikorrenti stess xehdet li dakinhar missierha talabha tahfirlu u dan ikkonfermawh ukoll hutha li kienu prezenti hliel ghall-intimata Anna Bianco li ammettiet li sar kliem bejn ohtha u missier kif suespost izda cahdet li semghet x'intqal.

Illi in vista tas-suespost din il-Qorti hija konvinta li l-ebda wahda mill-avvenimenti elenkti ma jikkwalifikaw f'eventi tant gravi li

jigu meqjusa bhala 'mohqrija' jew 'swat' kif kontemplat fl-Artikolu 623(d) tal-Kodici Civili Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta anki ghaliex jidher car mill-provi li dawn l-avveniment gew mkabba b'mod sproporzjonat sforz l-influwenza li wahda jew uhud mill-intimati kellhom fuq il-genituri taghhom a skapitu tar-rikorrenti. Ghalhekk id-diseredazzjoni tar-rikorrenti a bazi tas-suespost mhiex valida fil-ligi.

Il-Qorti ser tghaddi issa sabiex tezamina t-tieni raguni ndikata mit-testaturi Avallone bhala raguni għad-dizeredazzjoni tar-rikorrenti u cieo' li:

(e) id-dixxendent kien hati lejn it-testatur ta' offiza gravi:

Illi a propozitu ta' offiza gravi gie ritenut illi l-ingurja gravi ma tikkomprendix il-kondotta hazina ta' l-ulied jew axxidenti ohra. Dik il-kondotta hazina, pero', tista' tkun tikkonsisti f'atti ta' krudeltà abitwali, jew f'atti li bihom it-tifel jew dixxendent iehor jagħmel apposta biex jinki u jwegga' l-qalb tal-genitur jew axxendent, jew f'atti li bihom inaqqaslu l-istima u r-reputazzjoni tieghu¹².

Illi t-testaturi fit-testment tagħhom tas-7 ta' Dicembru, 2005 fl-atti tan-Nutar Nicolette Shaw jindikaw li r-rikorrenti Raymond Avallone gie diseredat ghaliex immalafama lit-testatur. In fatti Emanuel Avallone jghid '*It-Testatur jiddikjara espressament li s-sehem ta' Raymond Avallone qiegħed jigi mholli lil uliedu stante li hu ammalafama lill-istess Testatur ...*' filwaqt li t-testatrici Salvina Avallone tghid: '*It-Testatrici tiddikjara espressament li s-sehem ta' Raymond Avallone qiegħed jigi mholli lil uliedu stante li hu ammalafama*

¹² Maria Salvini dei Baroni Attard Montalto -vs- Tabib Dr Angelo dei Baroni Attard Montalto deciza fid-29 ta' Marzu, 1949 mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili.

lill-istess Testatur ...'.

Il-Qorti temmen li din ir-raguni għad-diseredazzjoni tnisslet b'referenza għal kaz fejn allegatament ir-rikorrent Raymond Avallone immalafama lil missieru meta alluda li dan kellu wkoll relazzjonijiet extra-konjugali, allegazzjoni li l-Qorti tqis li fl-atti ma gietx sufficjentement pruvata. Irrizulta fil-fatt lill-Qorti li kienet mart Raymond Avallone li allegatament qalet dan il-kliem izda ma tressqux provi li verament Raymond Avallone sostna dan il-kliem hu nnifsu. Il-Qorti tqis li l-minimu li setghu jagħmlu l-intimati sabiex jissostanzjaw l-allegazzjoni fil-konfront tar-rikorrent kien li jtellghu lil Rose Avallone (mart ir-rikorrenti Raymond Avallone) sabiex tikkonferma jekk hux minnu li gara l-akkadut izda ghazlu liberament li dan ma jagħmluhx. Din l-allegazzjoni għandha wkoll tittieħed b'kawtela kbira ghaliex fiz-zmien li nqalghet din il-kwistjoni jirrizulta li r-rikorrent Raymond Avallone u Rose Avallone kienu għaddejjin minn process ta' separazzjoni u għalhekk mhux eskluz li dak li ingħad minn Rose Avallone intqalx b'malizja da parti tagħha (jekk verament intqal) mingħajr bazi ta' verita'. Fil-fatt ir-rikorrenti fl-atti baqa' dejjem jichad li hu qal dan il-kliem ma' martu fil-konfront ta' missieru. **ingħadx bima ried xejn li l-kwisjoni kienet semplicejment pika bejn.** Irid jingħad ukoll li lanqas ma gie pruvat li effettivament kien hemm malafama tant li r-reputazzjoni tat-testatur giet imnaqqsa. Huwa evidenti li l-allegata malafama trid tkun ta' certu gravita' u piz biex gudikant ikun jiġi jikkategorizzha taħbi offiza gravi kif tħid il-Ligi. Fil-kaz odjern anke jekk għal grazza tal-argument kellu jingħad li huwa minnu li r-rikorrenti Raymond Avallone qal ma martu dak il-kliem, fil-fehma tal-Qorti dan ma jammontax għal offiza gravi kif tesīg il-Ligi. Fil-fatt anki jekk għal grazza tal-argument wieħed kellu jemmen li Raymond

Avallone qal dan il-kliem lil martu, dan sar f'cirkostanzi fejn kien qed jitkellem f'okkazzjoni wahda ma' martu u ma kienx qed ixandar ma' kulhadd. Ghalhekk f'kull kaz anki li kieku kien hemm mill-prova sufficjenti skont il-ligi (li ma hemmx), dan l'avveniment ma jikkwalifikawx ghal offiza tant gravi li tesigi l-ligi sabiex iben jigi dizeredat.

Illi dwar l-agir tar-rikorrenti Doris Scerri l-Qorti tqis li dan kien aktar milli gustifikabbi in vista tal-ittra anonima li hi u zewgha rcevew fid-dar taghhom, ittra li evidentement harget minn id xi hadd li kien jaf ben tajjeb x'gara' fid-dar tal-genituri tagħha tant li din intbagħtet bhallikieku kienu l-genituri li qed jiktbuha. Il-Qorti bl-ebda tigħid ta' mmagħinazzjoni ma temmen li din l-ittra setghet inkibet mir-ragel ta' Doris Scerri ghaliex ma tezisti l-ebda motivazzjoni valida sabiex dan jagħmel hekk. Huwa evidenti għal din il-Qorti li l-ittra harget minn persuna midħla sew tad-dar tal-genituri tal-partijiet u li kienet giet nfurmata bl-avvenimenti li sehhew meta l-konjugi Scerri hadu r-rigal tal-Milied lill-genituri - għalhekk jew kien xi hadd mill-genituri stess li kitibha jew xi hadd miz-zewg ulied bniet li tkellmet magħhom l-omm cioe' l-intimata Mary Gatt jew l-intimata Anna Bianco. Irrizulta li hadd mill-partijiet ma jweħħel fl-intimata Mary Gatt u stante r-reazzjoni tal-genituri ghall-ittra l-Qorti ma tqisx li huwa verosimili li din inkibet mill-genituri almenu mingħajr intervent ta' xi hadd iehor. Verament din il-kwistjoni twalet u tkabbret tant li kissret ir-relazzjoni bejn l-ahwa u l-genituri izda dan kien rizultat li min kiteb u bghat din l-ittra baqa' ma ammettieq li għamel hekk u mhux ghaliex Doris Scerri personalment wettqet xi offiza gravi fil-konfront tal-genituri tagħha tant li tikkwalifika bhala raguni tajba sabiex tigi diseredata. Anzi jirrizulta lill-Qorti li nonostante l-mod ferm hazin kif kienet qed tigi trattata Doris Scerri, din baqghet

xorta wahda ssegwi sahhet il-genituri tagħha tant li gie pruvat li hija kienet tattendi spiss l-isptar sabiex izzur lil missierha allavolja kien ikun hemm minn minn hutha li ma jieħux pjacir li jaraha hemmhekk.

Għaldaqstant għar-ragunijiet kollha suesposti, din il-Qorti tqis li l-ebda wahda mir-ragunijiet għad-diseredazzjoni ndikati mit-testaturi fit-testment koncernat ma tikkwalifika bhala raguni tajba u siewja skont il-ligi b'dan li għalhekk tqis li l-ewwel u t-tieni talba tar-rikorrenti għandhom jigu milqugħa.

Decizjoni:

Għaldaqstant għar-ragunijiet kollha suesposti din il-Qorti taqta' u tiddeciedi l-ewwel zewg talbiet tar-rikorrenti billi filwaqt li tichad l-eccezzjoni tal-intimata Mary Gatt et ndikata bil-punt numru tnejn (2), l-eccezzjoni ta' Anna Bianco indikata fil-punt numru tlieta (3) u l-eccezzjoni ta' Anthony Avallone ndikata fil-punt numru tnejn (2), tghaddi sabiex tilqa' l-ewwel u t-tieni talba tar-rikorrenti kif isegwi:

1. Tilqa' l-ewwel talba u tiddikjara li Salvina u Emanuel konjugi Avallone ma kellhomx raguni valida fil-ligi sabiex jiddizeredaw lir-rikorrenti tfal tagħhom ir-rikorrenti Doris Scerri u Raymond Avallone;
2. Tilqa' t-tieni talba u tiddikjara għalhekk li r-rikorrenti Doris Scerri u Raymond Avallone għandhom dritt għas-sehem riservat tal-eredità skond il-ligi.

Bl-ispejjez ta' din l-istanza jigu decizi mas-sentenza finali.

Tordna l-kontinwazzjoni tas-smiegh tal-kawza fil-mertu.

Moqrija.

**Onor. Imhallef Dr. Joanne Vella Cuschieri
B.A., Mag. Jur. (EUR.LAW), LL.D.
27 ta' Ottubru, 2022**

**Karen Falzon
Deputat Registratur
27 ta' Ottubru, 2022**